

AKAZ - Agencija za kvalitet i akreditaciju u
zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine

AKREDITACIJSKI STANDARDI ZA USLUGE DOBROVOLJNOG, POVJERLJIVOG SAVJETOVANJA I TESTIRANJA (DPST USLUGE)

Maj, 2018.

**AKREDITACIJSKI STANDARDI ZA USLUGE
DOBROVOLJNOG, POVJERLJIVOGL
SAVJETOVANJA I TESTIRANJA
(DPST USLUGE)**

AKAZ, maj 2018.

Copyright © 2018 AKAZ

Ovaj dokument predstavlja vlasništvo AKAZ-a (Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH). Namijenjen je za javnu objavu, njime se može svako koristiti, na njega se pozivati, ali samo u originalnom obliku, bez ikakvih izmjena, uz obavezno navođenje izvora podataka. Korištenje ovog dokumenta protivno gornjim navodima, povreda je autorskih prava AKAZ-a, sukladno Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima BiH. Počinitelj takve aktivnosti podlježe kaznenoj odgovornosti.

Sadržaj

PREDGOVOR	6
UVOD	7
1. Prostorije za pružanje DPST usluga	9
Fizički pristup.....	11
Terenski rad.....	12
2. Osoblje koje pruža DPST usluge.....	13
Dokumentacija i evidencije	15
3. Oprema za pružanje DPST usluga	16
4. DPST usluge	17
Savjetovanje	19
Testiranje na HIV	21
Testiranje na druge bolesti.....	23
5. Procjena rada DPST usluga	24
Smanjenje rizika	25
6. Organizacije koje daju podršku pri pružanju DPST usluga.....	27
Supervizija DPST centara.....	29
Reference.....	30
Skraćenice.....	30

PREDGOVOR

Akreditacijski standardi za usluge DPST centara su nastali kao dio programa za „Poboljšanje dostupnosti i kvaliteta dobrovoljnog testiranja i savjetovanja (DPTS)“ u sklopu projekta Global Funda for HIV/AIDS, TB & Malaria, koji se realizira uz podršku UNDP-a. Glavni cilj ovog programa koji implementira Partnerships in Health /Partnerstvo za zdravlje (PH) je da omogući da sve više ljudi zna svoj HIV status prvenstveno putem poboljšanja dostupnosti i kvaliteta dobrovoljnog testiranja i savjetovanja, te se ovim putem želi i prevenirati širenje HIV-virusa.

Akreditacijskim standardima i akreditacijom usluga koje pružaju DPST centri se želi postići da svi ovi centri u Bosni i Hercegovini rade i pružaju usluge svojim korisnicima istim, zagarantovanim nivoom kvaliteta pri čemu se prije svega misli na sigurnost korisnika i osoblja koje radi u ovim centrima. U Federaciji Bosne i Hercegovine jedina nadležna za poslove akreditacije je Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ).

Akreditacijski standardi su izjave očekivanja. Očekivanja treba da pomire interes zdravstvenih profesionalaca, zdravstvenog menadžmenta u zdravstvenoj ustanovi, pacijenata, zavoda zdravstvenog osiguranja, javnog zdravstva, donosioca političkih odluka i drugih. Standardi služe da se zdravstvene ustanove ocijene u odnosu na njih i potom pripreme akcione planove u cilju dostizanja zahtjeva standarda, neovisno o tome da li će aplicirati za akreditaciju ili ne. Stoga ove standarde treba smatrati sredstvom za osiguranje i poboljšanje kvaliteta i sigurnosti unutar zdravstvenih ustanova.

Prilagođavanje postojećih i razvoj novih standarda nije jednostavan posao. Pritom treba voditi računa da predloženi standardi i kriteriji treba da budu dostižni za većinu DPST centara u Bosni i Hercegovini, što znači da budu realistični i mjerljivi. Standardi i kriterija treba da budu i dovoljno elastični, tako što će voditi računa o uspješnim i manje uspješnim; standardi i kriteriji treba da su prihvatljivi u mjeri koliko su konsenzualno dogovoren, poštujući

zakonske norme i etičke kodekse profesija; oni, također, treba da budu prilagodljivi u smislu izjava što bi trebalo da bude, a ne na koji način to treba da bude, tako da standarde i kriterija treba tumačiti u skladu s lokalnim potrebama. Najzad, standardi i kriterija treba da budu primjenljivi na način na koji će se većina DPST centara samoocijeniti i ocijeniti na kolegialnoj osnovi u svrhu dokaza da pružaju usluge standardnog kvaliteta, tj. kada odluče da apliciraju za akreditaciju.

Formuliranje standarda i kriterija je multidisciplinarni, konsenzualni i dugoročan proces.

Važno je znati da su standardi živa materija koja se neprestano dopunjuje i mijenja. U jednom trenutku ipak treba podvući crt u prihvati konsenzualno dogovorene standarde kao mjerila za ocjenu strukture, procesa i u nekim slučajevima ishoda zaštite, koja se pruža i odvija na nivou centra. Standardi su stručna materija podložna izmjenama i dopunama kao rezultat Vaših komentara, primjedbi i sugestija te promjenama legislative.

Želimo Vam puno uspjeha u komentiranju i primjeni ovih Vaših i naših zajedničkih standarda za DPST centre. Kada se jednom budemo osvrnuli unatrag, znaćemo da smo zajedničkim snagama uradili ogroman posao.

AKAZ, maja, 2018. godine

UVOD

Akreditacijski standardi: forma i sadržaj

Akreditacijski standardi za pružanje DPST usluga u BiH sadrže ukupno 14 standarda i 88 kriterija, a podijeljeni su u šest poglavlja kako slijedi:

1. Prostорије за пруњање DPST usluge
2. Osoblje koje pruža DPST usluge
3. Oprema za DPST usluge
4. DPST usluge
5. Procjena DPST usluga
6. Pružanje podrške DPST centrima

Standardi i kriteriji posjeduju specifičnu formu. Svaki standard ima četiri kolone, a svaki kriterij ima pet kolona (vidi Sliku 1.):

- Broj standarda (sadrži dva broja: broj poglavlja i zatim redni broj standarda) odnosno broj kriterija (koji ima tri oznake: broj poglavlja, redni broj standarda i redni broj kriterija);
- Izjava standarda (koja definiše sam standard) odnosno izjava kriterija (koja detaljnije raščlanjuje standard);
- Uputstvo standarda ili kriterija (dodatno naglašavaju ili objašnjavaju izjavu);
- Dokazi za ocjenu (prisutni samo kod kriterija, i oni navode šta se pri ocjeni mora priložiti ili zadovoljiti da bi taj kriterij bio ispunjen te
- Reference standarda/kriterija (kolona koja navodi literaturu i/ili nacionalnu legislativu na koju se direktno ili indirektno poziva i koja direktno ili indirektno podržava izjavu tog standarda/kriterija).

2. Osoblje koje pruža DPST usluge				
Standard	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
2.1	Kvalifikacije i obim osoblja odgovaraju potrebama davanja DPST usluga.			Zakon o administrativnoj suštini („SN FBiH“ broj 46/10) Zakon o ljepljivoj („SN FBiH“, broj 56/11) Zakon o ostvarujući i primjenjujući („SN FBiH“, 43/13) Dekret o posjetljivoj univerzitetskoj instituciji za HIV – Protokol, 2013.
2.1.1	Oduzimanje i testiranje svih tih kojima pripadaju najmanje jedan hiv-ček i jedna medicinska sestra/tehničar.		Operativna organizacija Literatura literaturna Operativna osjećajna	Zakon o administrativnoj suštini („SN FBiH“ broj 46/10), čl.34., st.1.
2.1.3	Članovi tima se međusobno potpisuju i ne postoji diskriminacija članova po bilo kojem osnovi.		Intervjau članova tima Operativna osjećajna	Zakon o ljepljivoj („SN FBiH“, broj 56/11), čl. 2., 53. Zakon o ostvarujući i primjenjujući („SN FBiH“, 43/13), čl. 2.

Slika 1.: Prikaz forme standarda/kriterija

Unutar standarda se nalaze pobrojane politike i procedure koje se odnose na rad pri pružanju DPST usluga. Standardima je predviđen određen broj politika i procedura, mada se pretpostavlja da će tokom vremena osoblje koje pruća DPST usluge da napravi i veći broj procedura nego što je propisano akreditacijskim standardima. Procedure su te koje omogućavaju da svi korisnici usluga dobiju jednak tretman, kako po obimu tako i po kvalitetu usluga, a osoblju olakšavaju rad svojevrsnom standardizacijom radnih procesa. Naravno da je procedure moguće i drugačije imenovati kao i grupisati ukoliko se radi o sličnim temama ili ukoliko se u centru više procedura preklapa u jednom radnom procesu. Procedura pored svog naziva ima i svoju formu koju mora ispunjavati da bi bila validna. Ta forma sadrži:

- datum izrade ili zadnje revizije,
- datum naredne predviđene revizije (najdalje za tri godine),
- pečat centra odnosno organizacije koja ga je uspostavila,
- potpis odgovorne osobe (koja je pisala proceduru) i
- listu sa potpisima osoblja koje time potvrđuje da je upoznato sa procedurom i da je sprovodi u djelu.

Ocjena ispunjenja standarda/kriterija

Ispunjene pojedinačnog standarda je uslovljeno ispunjenjem svih kriterija koje sadrži taj standard, a ispunjenje kriterija je opet uvjetovano predočenjem dokaza neophodnih za dati kriterij navedenih u koloni „Dokazi za ocjenu“. Odluka o bezuslovnoj (punoj) akreditaciji donosi se za slučaj kada je zadovoljeno 80% i više zahtjeva standarda, dok se odluka o uslovnoj (uvjetnoj) akreditaciji dodjeljuje u slučaju kada je ispunjeno 70-80% zahtjeva standarda. Kao dokaz ispunjenja kriterija, u okviru ovih akreditacijskih standarda, navode se intervjui kako sa osobljem, tako i sa korisnicima, a kriterij se smatra ispunjenim ako 80% (ili 4 od 5 ispitanih) potvrđi navode kriterija. U ostalim slučajevima se radi o prezentaciji dokaza (uvida u postojeću dokumentaciju, politike, procedure, itd.) odnosno pregledu prostorija i/ili opreme ustanove.

Bodovanje ispunjenja kriterija se vrši prema šemama:

- Potpuno ispunjen kriterij	P	2 boda;
- Djelimično ispunjen kriterij	D	1 bod;
- Neispunjen kriterij	N	0 bodova i
- Neprimjenjiv kriterij	NP	izuzima se.

Ocjena o ispunjenosti se vrši prvi put od strane samog osoblja u procesu koji se naziva samoocjena, a koja predstavlja način kako da osoblje koje pruža DPST usluge utvrdi svoje nedostatke po pitanju ispunjenja zahtjeva koji proističu iz standarda. Samoocjena se može ponavljati neograničen broj puta. Kada je samoocjena zadovoljavajuća tada je sve spremno za vanjski pregled i AKAZ-u se upućuje zahtjev o pokretanju postupka akreditacije i upit o mogućem terminu vanjskog pregleda. Prilikom procesa imenovanja članova ocjenjivačkog tima, AKAZ vodi računa da nema sukoba interesa između imenovanog tima i ustanove u koji se tim upućuje. Cijeli proces vanjskog pregleda podliježe povjerljivosti i čuvanju profesionalne tajne.

Akreditacijski pregled sprovodi imenovani tim vanjskih ocjenjivača pri vanjskom pregledu. Tim sačinjavaju glavni ocjenjivač i član tima. To su obučeni

profesionalci koji su prošli AKAZ-ovu obuku za vanjske ocjenjivače. Oni se rukovode istim dokazima za ispunjenje kriterija/standarda koji su navedeni uz sami standard/kriterij. Na osnovu završnog izveštaja vođe tima ocjenjivača, dodjeljuje se puna (bezuslovna) akreditacija ili uslovna akreditacija. Kod uslovne akreditacije dobije se određen vremenski period u kojem treba popraviti manjkavosti po pitanju zadovoljenja standarda te na taj način steći uslove za punu akreditaciju. Ukoliko se to ne desi u propisanom roku onda akreditacija biva uskraćena. Također, kada je zadovoljenje kriterija ispod 70% onda se akreditacija uskraćuje dok se ne steknu uslovi za izdavanje iste.

Trajanje akreditacije i nadzor

Akreditacija se dobija za period od četiri godine. Unutar te četiri godine AKAZ vrši nadzor nad akreditiranim ustanovama u vidu barem jednog nenajavljenog vanjskog pregleda. Taj pregled se obavlja na isti način kao i pregled pri vanjskoj ocjeni, a u svrhu utvrđivanja u kojem obimu se osoblje pridržava zahtjeva koji proističu iz akreditacijskih standarda. Po isteku akreditacijskog perioda, ustanova se ponovo prijavljuje za obnovu akreditacije i cijeli proces počinje ispočetka. Akreditirana ustanova ima pravo da: informiše svoje korisnike i javnost o statusu akreditacije, stavi javnosti na uvid rješenje o akreditaciji i znak akreditacije te da zatraži zvanično tumačenje AKAZ-a u slučaju bilo kakvih nedoumica.

* * *

Napomena: Ovi akreditacijski standardi podrazumijevaju jednakopravan odnos i zastupljenost oba spola, bez obzira na gramatički rod u kojem su ovdje navedene osobe one mogu biti oba spola. Izrazi napisani u muškom rodu, odnose se podjednako na muški i ženski rod.

1. Prostorije za pružanje DPST usluga				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
1.1	Pristup i radno vrijeme za pružanje DPST usluga je prilagođeno klijentima.	Klijentima je omogućeno da lako dobiju uslugu i u vrijeme kada je njima to potrebno.	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.	
1.1.1	Za pružanje DPST usluga postoji Politika pružanja DPST usluga.	<p>U Politici se navode ciljevi DPST usluga:</p> <ul style="list-style-type: none"> - saznanje i procjena rizika klijentovog ponašanja u vezi HIV infekcije; - poticanje promjene rizičnog ponašanja; - identificiranje HIV pozitivne osobe radi daljeg kliničkog postupka; - informisanje HIV negativnih osoba o rizicima prenošenja HIV-a; - informisanje HIV pozitivnih osoba o načinima smanjenja prenošenja virusa na druge osobe; - davanje informacija i/ili upućivanje pacijenta na dostupno liječenje, njegu i druge usluge. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u Politiku - Intervju sa članovima tima 	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
1.1.2	DPST usluge se pružaju u zdravstvenim ustanovama i u obliku terenskog rada.	Postojanjem različitih modela za pružanje DPST usluga se želi obezbijediti što veća pristupačnost.	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača 	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
1.1.3	Prostorije za DPST usluge pružaju mogućnost za miran, neometan i povjerljiv razgovor.		- Opervacija ocjenjivača	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
1.1.4	Prostorije u kojima se pružaju DPST usluge se uredno održavaju.	Održavanje prostorija podrazumijeva postojanje rasporeda čišćenja koji se prati.	- Opervacija ocjenjivača - Uvid u listu čišćenja	
1.1.5	Postoji procedura za održavanje higijene prostorija.	Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima	

Fizički pristup				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
1.2	Prostorije gdje se nude DPST usluge su pristupačne.	Klijenti koji traže DPST usluge mogu lako doći do njih.	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10) Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.	
1.2.1	DPST usluge se pružaju na mjestu koje je lako dostupno za klijente.	Usluge se pružaju u zdravstvenim ustanovama: domovima zdravlja, klinikama i zavodima za javno zdravstvo te u okviru terenskog rada.	- Opservacija ocjenjivača	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 18. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
1.2.2	Radno vrijeme tokom kojeg se mogu dobiti DPST usluge je vidno istaknuto i usklađeno sa potrebama klijenata.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
1.2.3	Radi većeg komfora klijenata, najmanje jednom mjesечно se organizuje i noćno pružanje DPST usluga.	Klijenti se osjećaju opuštenije jer je manja šansa da će nekoga sresti, lakše se usklade sa sopstvenim radnim vremenom.	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
1.2.4	O pružanju DPST usluga u noćnim satima se vodi evidencija.		- Intervju sa članovima tima - Uvid u evidenciju	

Terenski rad				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
1.3	Radi većeg kontakta sa grupama ljudi koji su pod povećanim rizikom od HIV-a, organizuje se terenski rad za pružanje DPST usluga.	Terenski rad podrazumijeva rad na mjestima koja su u blizini ili na mjestima na kojima borave rizične grupe, koje radi mogućnosti diskriminacije ne dolaze u zdravstvene ustanove po DPST uslugu.	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.	
1.3.1	DPST usluge se pružaju i decentralizirano (u sklopu terenskog rada).	Ove usluge se vrše radi lakšeg pristupa rizičnim grupama: <ul style="list-style-type: none"> - seksualnim radnicima; - osobama koje ubrizgavaju drogu; - muškarcima koji imaju sex sa muškarcima; - nacionalnim manjinama; migrantima; - zatvorenicima, itd.	- Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
1.3.2	Za terensko pružanje DPST usluga postoji odgovarajuća procedura.	Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima	
1.3.3	Terensko pružanje DPST usluga vrše posebni mobilni timovi.		- Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
1.3.4	Mobilni timovi koji vrše terensko pružanje DPST usluga ne moraju biti cjeloviti.	Mobilni tim se može sastojati i od jednog člana.	- Intervju sa članovima tima	
1.3.5	Terensko pružanje DPST usluga može po potrebi klijenta uputiti u druge ustanove ili DPST centre koji su u sklopu zdravstvenih ustanova.		- Intervju sa članovima tima	

2. Osoblje koje pruža DPST usluge				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
2.1	Kvalifikacije i obim osoblja odgovaraju potrebama davanja DPST usluga.		Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10) Zakon o liječništvu („SN FBiH“, broj 56/13) Zakon o sestrinstvu i primaljstvu („SN FBiH“, 43/13) Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.	
2.1.1	Usluge savjetovanja i testiranja vrši tim kojem pripadaju najmanje jedan liječnik i jedna medicinska sestra/tehničar.	Prilikom terenskog rada nije neophodno da tim bude cijelovit.	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa članovima tima	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 34., st. 1.
2.1.2	Članovi tima se međusobno poštuju i ne postoji diskriminacija članova po bilo kojem osnovu.		- Intervju sa članovima tima - Opservacija ocjenjivača	Zakon o liječništvu („SN FBiH“, broj 56/13), čl. 2., 53. Zakon o sestrinstvu i primaljstvu („SN FBiH“, 43/13), čl. 2.
2.1.3	Osoblje koje vrši usluge savjetovanja i testiranja su zdravstveni radnici sa formalnom edukacijom zdravstvenog usmjerjenja.	Savjetovanje može vršiti i psiholog koji je prošao adekvatnu obuku za DPST savjetnika.	- Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
2.1.4	Svaki član tima koji pruža DPST usluge je prošao trening za DPST savjetnika.		- Uvid u certifikate za DPST savjetnike	
2.1.5	Sastav tima odgovara potrebama populacijâ sa kojima centar radi.	Mimo svakodnevnih klijenata, posebna pažnja se posvećuje rizičnim grupama: - seksualnim radnicima; - osobama koje ubrizgavaju drogu; - muškarcima koji imaju sex sa muškarcima; - nacionalnim manjinama; migrantima; - zatvorenicima, itd.	- Intervju sa članovima tima	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
2.1.6	Za svakog DPST savjetnika ponaosob se vodi njegov lični dosje u DPST centru ili ustanovi koja vrši terenski rad van zdravstvene ustanove.	Dosje treba da sadrži biografiju, kopiju diplome, potvrde o odslušanim predavanjima i edukacijama, ljekarske preglede, etc.	- Uvid u dosjee - Intervju sa članovima tima	
2.1.7	Za uposlenike je napravljen godišnji plan i program kontinuirane edukacije i usavršavanja po pitanju pružanja DPST usluga.	Članovi tima redovno posjećuju stručna predavanja, kongrese i simpozije radi unapređenja svojih znanja i vještina.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u plan edukacije	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10), čl. 151., st. 1., 2. Zakon o liječništvu („SN FBiH“, broj 56/13), čl. 25., 26., 32. Zakon o sestrinstvu i primaljstvu („SN FBiH“, 43/13), čl. 27., 28.
2.1.8	Članovi tima se pridržavaju strogih etičkih normi.	Članovi tima se korisnicima obraćaju sa poštovanjem, čuvaju profesionalne tajne, itd.	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa članovima tima - Uvid u prazne obrasce informisanog pristanka	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 19.
2.1.9	Postoji procedura potpisivanja informisanog pristanka kojom se DPST savjetnici rukovode.	Klijenti nisu obavezni potpisati informisani pristanak. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima	
2.1.10	Pružanje DPST usluga se vrši bez diskriminacije po bilo kojem osnovu.	Ovo se odnosi na diskriminaciju povodom rase, vjere, nacionalne pripadnosti, jezika, pripadnosti etičkim manjinama, itd.	- Intervju sa članovima tima	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 19.
2.1.11	DPST savjetnici podliježu redovnom liječničkom/sanitarnom pregledu.	Pregled se vrši bar jednom godišnje, a u svrhu kontrole i sprečavanja širenja zaraznih bolesti.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u sanitарne knjižice	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 15.
2.1.12	DPST savjetnici su vakcinisani protiv hepatitisa A, B i tetanusa.		- Intervju sa osobljem - Uvid u zdravstvene knjižice osoblja	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 15.

Dokumentacija i evidencije				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
2.2	Centar uredno vodi dokumentaciju i evidencije.		Zakon o evidencijama u zdravstvu, „SN FBiH“ 37/12 Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10) Zakon o liječništvu („SN FBiH“, broj 56/13) Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2013	
2.2.1	Za pružanje DPST usluga se vodi potrebna dokumentacija koja je uredna i čitka.	U dokumentaciju spada: evidencijski protokol koji sadrži i spisak klijenata te spisak poziva.	- Uvid u evidencijski protokol - Opservacija ocjenjivača	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10), čl. 139., st. 1. Zakon o liječništvu („SN FBiH“, broj 56/13), čl. 44., st. 2. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
2.2.2	Svi podaci o klijentima se čuvaju u evidencijskom protokolu.		- Uvid u evidencijski protokol - Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
2.2.3	Pristup evidencijskom protokolu imaju samo ovlaštene osobe.		- Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
2.2.4	Za čuvanje protokola postoji procedura.	Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima	

3. Oprema za pružanje DPST usluga				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
3.1	Oprema za pružanje DPST usluga je odgovarajuća.	Sukladno obimu posla u centru se nalazi odgovarajuća oprema koja je u ispravnom stanju. Ovdje se misli isključivo na opremu neophodnu za pružanje DPST usluga.	Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ broj 77/08 Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.1.1	Oprema odgovara potrebama za pružanje DPST usluga.	U opremu spadaju: - informativni letak, - testovi, - kondomi.	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
3.1.2	Oprema se čuva sukladno propisima proizvođača.	Testovi i kondomi se čuvaju na sobnoj temperaturi.	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa članovima tima	
3.1.3	Savjetnicima su dostupni testovi za testiranje krvi i pljuvačke klijenta.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
3.1.4	Testovi se čuvaju prema uputstvu proizvođača uz ograničenje pristupa.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

4. DPST usluge				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
4.1	DPST usluge podrazumijevaju usluge savjetovanja i testiranja na HIV.	Usluge savjetovanja se sastoje od savjetovanja prije testiranja, samog testiranja i savjetovanja poslije testiranja odnosno upućivanja na potvrđni test u laboratoriju ukoliko je rezultat na brzom testu bio pozitivan, odnosno upućivanja na liječenje osoba koje su HIV pozitivne.	Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata („SN FBiH“, broj 40/10) Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10) Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.1.1	DPST usluge su prilagođene dobu svojih klijenata.	Od 15.-te godine života, osoba može dati pristanak na anketiranje i testiranje.	- Intervju sa članovima tima	Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata („SN FBiH“, broj 40/10), čl. 38., st. 7. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.1.2	Za pružanje DPST usluga nije potrebna uputnica.	Na ovaj način klijenti mogu pristupiti savjetovanju i testiranju u bilo kojem dostupnom centru ili terenski.	- Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.1.3	Klijenti koji dolaze kroz terenski rad, mogu sa sobom imati uputnice izdate od strane nevladinih organizacija koje su uključene u rad na terenu.		- Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.1.4	Sva savjetovanja i testiranja se zasnivaju na dobrovoljnem i potpisanim pristanku koji daje savjetnik u ime klijenta.	Savjetnik ovim potvrđuje da klijent dobrovoljno pristaje na savjetovanje i testiranje, a u isto vrijeme se štiti klijentov identitet.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u potpisane pristanke	Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata („SN FBiH“, broj 40/10), čl. 17., 18. Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 27. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.1.5	DPST usluge su povjerljive.	Rezultate testiranja može znati samo savjetnik koji je izvršio savjetovanje.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u politiku	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 27. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.1.6	DPST usluge mogu biti i anonimne. Za ovaj proces postoji procedura.	Usluge su anonimne u slučajevima kada prema želji klijenta on ne daje svoje lične podatke već se evidentira pod šifrom. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u proceduru	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 27. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.1.7	Radi osiguranja povjerljivosti i anonimnosti klijenta, dodjeljuje mu se identifikaciona šifra, kombinacija 13 slova i brojeva prema proceduri.	Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u proceduru -	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.1.8	Svi materijali i dijagnostičke procedure sadrže na uputnicama identifikacionu šifru.		- Uvid u proceduru - Opservacija ocjenjivača	
4.1.9	DPST usluge prema proceduri prestaju biti anonimne u slučaju pozitivnih rezultata testa odnosno u slučaju potrebe uključivanja klijenta u dalji tretman te prelaze u povjerljivost.	Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u proceduru	Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva („SN FBiH“ broj 37/12), čl. 16. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

Savjetovanje				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.2	Usluge DPST savjetovanja mogu biti različite.	<p>Usluge savjetovanja se sastoje od savjetovanja prije testiranja, samog testiranja i savjetovanja poslije testiranja.</p> <p>Ovo savjetovanje podrazumijeva kliničko savjetovanje na formalnim mjestima kao što su zdravstvene ustanove i obavlja ih zdravstveni radnik.</p>		Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.2.1	Preventivno savjetovanje nudi klijentu informacije o HIV-u.	<p>Te informacije uključuju sve neophodne informacije o HIV-u: načinima prenošenja, infekciji, mogućnostima liječenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima tima 	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.2.2	U prostorijama u kojima se pruža DPST savjetovanje su dostupni leci i brošure sa svim neophodnim informacijama o pružanju DPST usluga.	<p>Ove informacije uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sažetak politike, - radno vrijeme, - dostupne usluge. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u informativne letke i brošure - Intervju sa članovima tima 	
4.2.3	U prostorijama za DPST savjetovanje su dostupni leci i brošure sa svim neophodnim informacijama o HIV-u i AIDS-u te drugim krvlju i spolno prenosivim infekcijama.	<p>Ove informacije podrazumijevaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - načine prenosa, - mogućnosti prevencije prenosa, - mogućnosti liječenja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u informativne letke i brošure 	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.2.4	DPST savjetovanje može biti individualno, između savjetnika i klijenta.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima tima 	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.2.5	Nakon izvršenog savjetovanja savjetnik popunjava upitnik o faktorima rizika za HIV.	<p>U upitnik se unose i utisci koje je savjetnik tokom savjetovanja dobio, a upitnik sadrži i dio koji se odnosi na virus hepatitisa B i C.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima tima 	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.2.6	DPST savjetovanje se radi i na porodičnom nivou.	Ovdje je osim savjetnika i klijenta prisutan i ostatak porodice klijenta.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u proceduru	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.2.7	DPST savjetovanje se radi i u grupama.	Ovo savjetovanje mora biti popraćeno i individualnim savjetovanjem.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u proceduru	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

Testiranje na HIV				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
4.3	DPST usluge podrazumijevaju testiranje na HIV.	Kada se radi o testiranju na HIV ono se radi samo uz potpisani pristanak klijenta.	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10) Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.3.1	DPST usluge podrazumijevaju brzo testiranje na HIV.	Testiranje može da se prema želji klijenta radi iz krvi ili iz pljuvačke.	- Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.3.2	Ukoliko brzo testiranje pokaže pozitivan rezultat, onda se radi dodatno testiranje, čiji rezultati budu gotovi za 24h.	Dodatno testiranje se radi ELISA testom. Ukoliko se radi o terenskom radu onda osoblje upućuje klijenta na testiranje u DPST centar.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u proceduru	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.3.3	Rezultati testa se klijentu saopštavaju ISKLJUČIVO usmenim putem od strane savjetnika.		- Intervju sa članovima tima - Uvid u proceduru	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.3.4	Testiranja na HIV moraju imati puni informisani pristanak osobe koja se testira.	Informisani pristanak se zasniva na principu da klijenti imaju pravo donositi odluke o svom učešću u procesu testiranja. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Uvid u proceduru	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 27. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.3.5	Klijent, prema proceduri, ima pravo da odbije testiranje.	Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima	Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata („SN FBiH“, broj 40/10), čl. 6, 10., 17., 18. Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 27. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.3.6	Klijent, prema proceduri, ima pravo da u svakom trenutku procesa testiranja povuče svoj pristanak, i u tom slučaju se postupak obustavlja.	Prema proceduri se obavještavaju osobe koje su u tom trenutku odgovorne za taj dio postupka (osoba koja vadi krv, koja radi testiranje ili savjetnik). Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima	Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata („SN FBiH“, broj 40/10), čl. 6, 10., 17., 18. Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 27. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.3.7	U slučaju pozitivnog testa savjetnik daje upute klijentu u koju zdravstvenu ustanovu da se javi.		- Intervju sa članovima tima	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10), čl. 12., st. 2, tč. 3. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.3.8	U slučaju pozitivnog testa, savjetnik daje upute klijentu da partneru saopšti svoj status, a sve prema napisanoj proceduri.	Ako klijent to ne želi da uradi, savjetnik nema pravo da bilo koju informaciju o klijentu prenese njegovom partneru. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

Testiranje na druge bolesti				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
4.4	DPST usluge podrazumijevaju i detekciju drugih krvlju/seksualno prenosivih infekcija (KPI/SPI).	Pod drugim infekcijama se podrazumijevaju hepatitis B i C.	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10) Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.4.1	Vrši se testiranje na virus hepatitisa B i C.	Ovo testiranje se po mogućnosti odvija iz istog uzorka krvi kao i testiranje na HIV.	- Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.4.2	Testiranje na hepatitis B i C podliježe istim normama povjerljivosti, tajnosti i privatnosti.		- Intervju sa članovima tima	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 25., 27. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.4.3	Testiranje se prema proceduri, vrši uz prethodno dobijenu saglasnost na ovaj postupak.	Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Intervju sa članovima tima - Uvid u proceduru	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 27. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
4.4.4	U slučaju negativnog testa, savjetnik preporučuje klijentu cjepljenje protiv virusnog hepatitisa B.	Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.	- Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

5. Procjena rada DPST usluga				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
5.1	Zdravstvena ustanova koja pruža DPST usluge vrši procjenu svog rada.	Ova procjena se vrši radi unapređenja kvaliteta pružanja usluga.	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10) Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.	
5.1.1	Postoji Politika o procjeni smanjenja rizičnog ponašanja korisnika.		- Uvid u Politiku - Intervju sa osobljem	
5.1.2	Smanjenje rizičnog ponašanja korisnika se procjenjuje anketama klijenata.	Gleda se smanjenje rizičnih injekcija, smanjenje nezaštićenog seksualnog odnosa.	- Uvid u anketne lističe - Uvid u ispunjene anketne lističe - Uvid u obrađene podatke	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
5.1.3	Anketom se procjenjuje kapacitet za upućivanje na druge institucije u sistemu.	Upućivanje se vrši prema potrebi i SAMO uz saglasnost korisnika.	- Uvid u anketne lističe - Uvid u ispunjene anketne lističe - Uvid u obrađene podatke	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 24.
5.1.4	Sprovodi se unutrašnja procjena aktivnosti i ishoda odnosno revizija radne prakse.		- Uvid u internu analizu prakse	Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“ broj 46/10), čl. 24. Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
5.1.5	Korisnici mogu dati primjedbe i sugestije u „knjizi utisaka“ koja se nalazi u čekaonici ispred prostorije gdje se vrši pružanje DPST usluga.		- Opservacija ocjenjivača	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

Smanjenje rizika				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
5.2	Pri pružanju DPST usluga vodi se računa da se rizik smanji na najmanju moguću mjeru.		Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/08 Uputstvo o vrstama i načinu postupanja sa medicinskim otpadom, „SN KS“ 19/04 Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.	
5.2.1	Postoji procedura za praćenje isteka roka trajanja na testovima.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima tima - Uvid u proceduru 	
5.2.2	Postoji procedura za slučaj incidentnog uboda iglom.	Procedura treba da navede da ranu treba pustiti da krvari kratko vrijeme, ne isisavati, ne istiskati niti trljati te odmah isprati tekućom vodom i oprati sapunom i vodom.	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru 	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
5.2.3	U prostorijama gdje se pružaju DPST usluge postoji procedura za odvajanje komunalnog, infektivnog i farmaceutskog otpada uključujući i označavanje.	Odvajanje komunalnog (crna kanta) i farmaceutskog otpada (zelena kanta) od infektivnog (crvena kanta). Na kantama mora biti također jasno napisano koju vrstu otpada sadrže.	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Uvid u proceduru 	Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/08, čl. 13, st. 2. Uputstvo o vrstama i načinu postupanja sa medicinskim otpadom, „SN KS“ 19/04, Tačka V, st. 2.
5.2.4	Postoji procedura za slučaj kontakta neozlijedene kože s krvlju klijenta.	Procedura treba da navede da treba ukloniti kontaminiranu odjeću, kožu isprati sa tekućom vodom i zatim oprati sapunom i vodom i osušiti.	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru 	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
5.2.5	Postoji procedura za slučaj kontakta konjuktiva i sluznica s krvlju klijenta.	U proceduri treba navesti da je važno kontaktno mjesto odmah obilno isprati čistom vodom.	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru 	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
5.2.6	Ukoliko dodje do incidentne situacije i moguće ekspozicije savjetnika, vrši se procjena ekspozicijskog rizika i testiranje eksponirane osobe.		- Uvid u proceduru	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
5.2.7	Sve incidentne situacije se bilježe i dokumentiraju.		- Uvid u proceduru - Uvid u zabilješke	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
5.2.8	Pri pružanju DPST usluga, radi prirode posla, savjetnici koriste zaštitna sredstva.	U cilju smanjenja rizika izlaganja HIV i drugim infekcijama, savjetnici u radu koriste zaštitna sredstva (rukavice, maske, naočale, itd.).	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa članovima tima	Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

6. Organizacije koje daju podršku pri pružanju DPST usluga				
Standard	Izjava	Uputstvo	Reference	
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.1	DPST centri i mobilni timovi uživaju podršku organizacija koje im direktno i/ili indirektno pomažu u organiziranju kao i u pružanju DPST usluga.			
6.1.1	Organizacija vrši odabir potencijalnih DPST savjetnika prema proceduri.	Procedura je napisana/ revidirana u zadnje tri godine.	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa članovima organizacije 	
6.1.2	Organizacija vrši edukacije DPST savjetnika.	Edukacije se vrše u dva nivoa: <ul style="list-style-type: none"> - edukacija savjetnika, - edukacija trenera za savjetnike, - re- i doedukacija savjetnika. 	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima organizacije - Uvid u kurikulume 	
6.1.3	Za sve edukacije se vodi evidencija.	Postoji odgovorna osoba unutar organizacije koja se brine oko edukacije (kurikuluma, predavača, evidencije, itd.)	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u evidenciju - Intervju s odgovornom osobom 	
6.1.4	Organizacija pruža podršku za razvoj i reviziju Protokola za savjetovanje i testiranje na HIV.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima organizacije - Uvid u Protokol 	
6.1.5	Organizacija pruža podršku u opremanju i rekonstrukciji prostorija DPST centra odnosno u opremanju mobilnih timova.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima organizacije - 	
6.1.6	Organizacija pribavlja i raspoređuje materijal za rad za pružanje DPST usluga u centrima i mobilnim timovima o čemu se vodi evidencija.	U materijale spadaju: <ul style="list-style-type: none"> - leci, - kondomi, - testovi, - potrošni materijali, - kancelarijski materijal. 	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima organizacije - Uvid u evidencije 	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.1.7	Organizacija organizuje akcije i učestvuje u terenskom radu i pružanju DPST usluga.	Organizacija koordinira akcije sa drugim NVO kao i sa DPST centrima nakon čega se pravi izvještaj.	- Intervju sa članovima organizacije - Uvid u prethodne izvještaje	
6.1.8	Organizacija pruža logističku podršku DPST centrima i mobilnim timovima.		- Intervju sa članovima organizacije	
6.1.9	Organizacija prikuplja i obrađuje podatke iz DPST centara i mobilnih timova.	Obrađeni podaci se dostavljaju donatorima i Zavodima.	- Intervju sa članovima organizacije - Uvid u obrađene podatke i dostavljene izvještaje	

Supervizija DPST centara				
Standard	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.2	Organizacija vrši superviziju DPST centara i mobilnih timova.	Supervizija se odnosi ne samo na rad DPST centara i/ili mobilnih timova nego i na rad DPST savjetnika.		Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.2.1	Organizacija vrši superviziju rada.	Supervizija se odnosi na nadzor kako DPST centara i/ili mobilnih timova tako i DPST savjetnika.	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima organizacije - Intervju sa članovima tima 	
6.2.2	Organizacija prati i nadzire saradnju DPST centara i/ili mobilnih timova sa klinikama.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima organizacije - Intervju sa članovima tima 	
6.2.3	Organizacija nadzire držanje opreme i testova unutar DPST centara i kod mobilnih timova.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima organizacije - Intervju sa članovima tima - Uvid u izvještaje nadzora 	
6.2.4	Organizacija nadzire na koji način se održava i čuva dokumentacija u DPST centrima i kod mobilnih timova.	O čuvanju dokumentacije se pravi zapisnik.	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima organizacije - Intervju sa članovima tima - Uvid u zapisnik 	

Reference

- Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10)
- Zakon o liječništvu („SN FBiH“, broj 56/13)
- Zakon o sestrinstvu i primaljstvu („SN FBiH“, broj 43/13)
- Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata („SN FBiH“, broj 40/10)
- Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva („SN FBiH“, broj 37/12)
- Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, („SN FBiH“, broj 77/08)
- Uputstvo o vrstama i načinu postupanja sa medicinskim otpadom, („SN KS“, broj 19/04)
- Savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2015.

Skraćenice

AKAZ	Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH
DPST	dobrovoljno i povjerljivo savjetovanje i testiranje
FBiH	Federacija Bosna i Hercegovina
HBV	Hepatitis B virus
HCV	Hepatitis C virus
HIV	engl. <i>humane immunodeficiency virus</i> - virus humane imunodeficijencije
ELISA	engl. <i>enzyme-linked immunosorbent assay</i> – enzimski esej antitijela
KPI	krvlju prenosive infekcije
NVO	nevladine organizacije
SN	Službene Novine
SPI	seksualno prenosive infekcije

AKAZ - Agencija za kvalitet i akreditaciju u
zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine

Dr Mustafe Pintola 1, 71000 Sarajevo, BiH,
tel. 387 33 771-870, fax. 387 33 771-880, akaz@akaz.ba, www.akaz.ba